

mister sin sidste Glands i Folkets Dine, og at den mere og mere vil vække Had. Jeg betragter Kongedømmet som en Institution, der i sin Tid i Historien har gjort sin Nytte, men som mere og mere bliver en overlevet Institution, og jeg kan derfor ikke ønske, at der skal gøres noget Særligt for at opretholde det, men paa den anden Side ønsker jeg heller ikke at kæmpe for, at den forsvinder, ved at vække Had imod den. Jeg ønsker kun, at den skal forsvinde saaledes, at den selv anerkender, at den ikke længer er i Stand til at udfylde Tidens Krav, saaledes at altsaa dens Afstæffelse foregaar i Henhold til Grundlovens egne Bestemmelser i § 95. Det er derfor, jeg kan ønske at være med til at udtale — thi det er det, som er Forslagets Kjerne — at intet nok saa usandsynligt Middel skal lades uforsøgt, inden vi komme ud i de ubekjendte Tilstande. Det er ganske vist, at det ikke er let at komme derover for Ministeriet, det vil koste en overordenlig Overvindelse fra Ministerens Side, og jeg kan forstaa, hvad der er blevet sagt fra dets Bænke, at Ministeriet vilde blive overdænget med Haan, man vilde hovere fra den modsatte Side over, at de have maattet vige; men paa den anden Side vil jeg udtale, at ere Ministrene virkelig fædrelandskjærlige Mænd, maa de sætte sig ud over det. Der er en politisk Regel der lyder paa Latin „spernere se sperni“ o: Foragt at blive foragtet! Der er mange Tilfælde i det politiske Liv, hvor Fædrelandsvennen maa gjøre Noget, ved hvilket han selv føler: Jeg udsætter mig for Foragt, endog fra mine nærmeste Meningsfæller, naar jeg gjør det, men jeg gjør det alligevel, fordi jeg elsker Fædrelandet over Alt. Men selv om Ministeriet var ude over dette, saa er der Landsthinget; det skalde ud over den midlertidige Lov, som det nu har forkastet; der maatte en ny midlertidig Lov til for virkelig at faae Tid og Ro til at forhandle om Finantsloven. Om Landsthinget gjælder derfor det Samme, men det gjælder fuldt saa meget om Folkethinget. Ogsaa Folkethinget skalde gjøre sit Offer. Men netop fordi dette Offer skalde ydes samtidig fra tre forskellige Sider, fra de tre Lovgivningsfaktorer, vilde det blive et virkelig Offer paa Fædrelandets Alter. Og dette Offer er det endnu Tid at gjøre. Da vilde som sagt, det er jeg overbevist om, Statsmaskineriet atter komme i Gang, og det i en saa god Gænge, at det ikke var godt at sige, hvor naar det atter vilde standse. Man indvender, at det ikke er muligt at danne et nyt Ministerium. Jeg vil tværtimod paastaa, at i dette Dieblit er det lettere end nogenfinde at danne et Ministerium; et Dieblit som

dette egner sig bedst dertil; i rolige Tider, hvor Alt gaar sin jævne Gang, da er det tidt vanskeligt saaledes at faae Offerberedvillighed nok til, at det lader sig gjøre; men det vil nu ingenlunde være vanskeligt at finde ikke blot sex Mænd, men jeg vil sige maaske hundrede Personer til at løse den første Del af den Opgave, der kom til at forestaa. Der er blevet sagt, at der ikke er noget Program, at de, som skulle danne et Ministerium, ikke have noget Program. Ja, jeg skal ganske vist indrømme, at der findes maaske ikke noget enkelt Parti eller nogen større Gruppe, som har et saa bestemt udpræget Program, at man kan sige: Derpaa kan dannes et Ministerium i almindelig Forstand. Men vi befinde os jo her i et ualmindeligt Tilfælde, og det, det gjælder om først og fremmest, er at faae et Ministerium, som anerkender den Grundtanke, at en Regjering ikke kan vedblive at regjere, naar den ikke har Mod til at stille Kabinetsspørgsmaal. Om end en Regjering blev dannet af Personer, som ikke havde min fulde Tillid — og fra mit eget Parti kunde der meget let sammensættes en Regjering, som jeg meget snart vilde komme i Opposition til i mange enkelte Spørgsmaal — hvad behyder saa det? Naar der en Gang kom et Spørgsmaal, som virkelig kunde kaldes et konstitutionelt Spørgsmaal, paa hvilket Regjeringen kunde sætte sin Tilværelse ind, da er jeg overbevist om, at ikke alene jeg, men det overveiende Flertal i dette Thing vilde sige: Naar vi staa i Fare for enten at miste et konstitutionelt Ministerium eller atter at komme ud i Tilstande, hvor vi have et Ministerium, der ikke har andet Program end at blive siddende, foretrække vi ubetinget det Første, og netop deri ligger en stor Magt for et nyt Ministerium, hvorledes det end var sammensat; naar det kun havde den Egenstaa at være konstitutionelt, vilde det kunne udrette uendelig Meget, og med Hensyn til Programmet, hvorledes kan man da spørge om Program, naar der ligger en Række af Forslag, som ganske vist ikke kunne gjenføres i den Form, som de have, men som jeg dog er vis paa, at en Regjering, der dannes paa dette Program, vilde have Autoritet og Myndighed til at faae Thingene til at samarbejde om, saa at der kunde komme frugtbart Lovarbejde ud deraf. Der er navnlig en Sag, der har været fremme i denne Samling, det er Forsvarsagen; jeg vil dertil nævne en anden Sag, og det er Arbejderagen. Ligger der ikke indenfor disse to en saadan Uendelighed af Opgaver, at det var mærkeligt, om ikke en Regjering, som stillede sig konstitutionelt, var i Stand til at